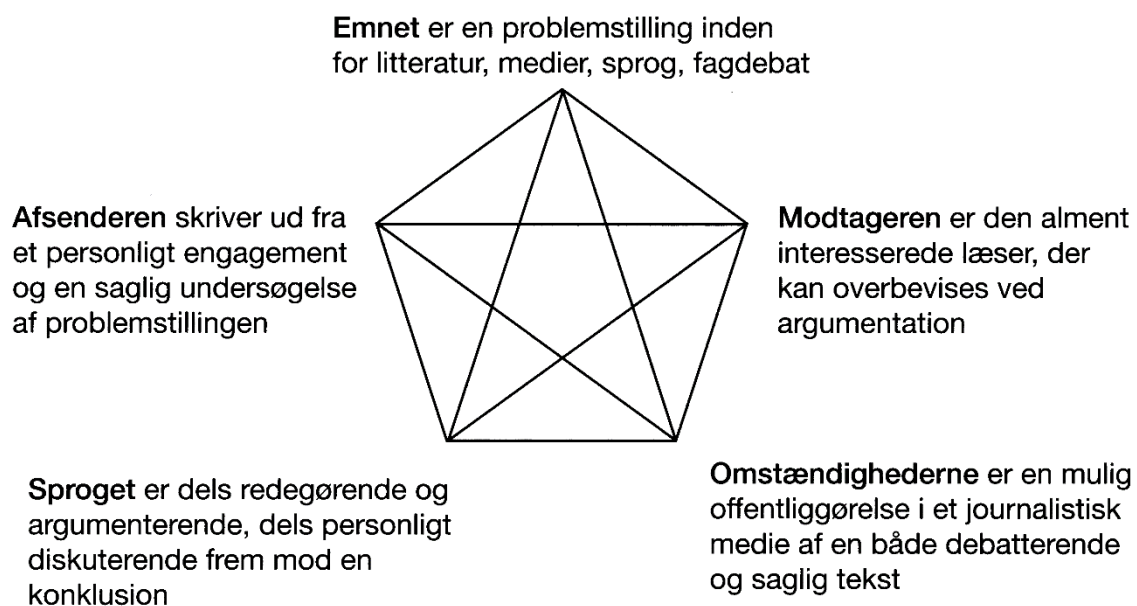

Kronikken¹

I en kronik forholder du dig til et emne, der er behandlet i en tekst (evt. flere tekster). Grundpillerne i en kronik er (1) en redegørelse for synspunkterne i en tekst og en karakteristik af, hvordan disse synspunkter udtrykkes, og (2) en diskussion af dette emne, hvor du også selv viser evne til at argumentere og diskutere.

Læseren kender ikke nødvendigvis så meget til emnet og slet ikke de tekster, som du forholder sig til. Kronikkens formål er at udfolde tekstens og din forståelse og holdning til et emne og derved gøre læseren klogere på emnet, så han/hun kan nå frem til en afklaret stillingtagen.

Pentagonen² kan anskueliggøre de dele, der indgår i din kronik:

¹ Kilde: Silkeborg Gymnasiums skriveportal (kronikken)

² Kilde: Hauer og Munk: Litterær artikel, kronik og essay, Systime (2008)

Skabelon til kronikken (produkt)³

Tekstdele (Skal ikke være underrubrikker i besvarelsen)	Anvisning	Karakteristiske formuleringer / Brugbare faglige begreber	Husk!	Undgå!
Rubrik	Opgavens rubrik/overskrift er foreskrevet i opgavesættet.		Husk, at der er forskel på opgavens rubrik/overskrift og tekstens.	
Indledning, anslag (om emnet)	I indledningen præsenterer du tekstens/teksternes overordnede emne/problemstilling. En ide kunne være at opridse forskellige holdninger i forhold til emnet.		Husk, at det er emnet, der er i fokus i opgavebesvarelsen som helhed, snarere end det er teksten/teksterne.	Du må ikke allerede i indledningen skrive om detaljer i teksten/teksterne. Undgå formuleringer, der beskriver, hvad du vil gøre, fx: "Jeg vil i denne kronik..."
Tekst-præsentation	Til slut i indledningen (eller i det første afsnit i redegørelsen) skal du præsentere teksten, dvs. nævne de 4 hv-ord: hvem/forfatter – hvad/titel – hvor/medium – hvornår/dato + år. Det er en god ide - enten i indledningen eller i 1. afsnit i redegørelsen - kort at præsentere den situation/kontekst/debat, som teksten indgår i.	"En, der har taget stilling til, om [emne], er [forfatter], som i [titel] fra [år] forholder sig..." "Få dage efter nytårstalen kommenterede [forfatter] på [emne], da Berlingske Tidende bragte hendes læserbrev [titel]..."		
Redegørelse (for teksten)	Redegørelsen er den første af opgavebesvarelsens centrale dele. Her drejer det sig om, at du så klart og koncentreret som muligt gengiver tekstens problemstilling og synspunkter. Du skal formulere dig med dine egne ord. Du skal lave din egen disposition for en redegørelse for teksten, idet du starter med tekstens hovedsynspunkt. Derefter følger tekstens øvrige synspunkter i en logisk rækkefølge Du skal altså ikke gøre rede for tekstens synspunkter i samme rækkefølge, som i teksten (ville være referat). Skal du gøre rede for 2 tekster, skal du gøre rede for hver tekst for sig, og i dette tilfælde bør du lave en kort overordnet sammenligning af de 2 tekster, inden du går over til diskussionen.	"Hovedsynspunktet...", "Det primære..." "[Forfatters] ærinde med artiklen er, at..." "Den helt centrale problemstilling..." "Det begrundes hun med, at..." "For det første (...) og for det andet ..." "Det menneskesyn, der ligger bag synspunktet er..." Og hvis der er tale om flere tekster: "A's pointer på dette område vidner om, at..." "B gør sig derimod til talsmand for..." "A hævder, at..." "I modsætning hertil mener B..." "...modstridende opfattelser..." "Grundlæggende består uenigheden i..."	Husk at være objektiv, saglig og loyal over for teksten. Husk løbende at dokumentere i teksten, hvad du bygger dine udlægninger på. Husk løbende at præcisere, hvis holdninger du gør rede for, idet du indfletter markeringer heraf (... [forfatter] siger, mener, hævder, pointerer, fremhæver, påpeger, argumenterer for, påstår osv.). Husk nogle citater som dokumentation for dine vigtigste udlægninger af teksten. Husk også, at citater skal bruges, dvs. du skal arbejde videre med indholdet i citatet. Marker gerne citat på siden (linjeskift, indrykning)	Undgå at overtage tekstens opbygning, ordvalg og sprog tone. Sproglig afsmitning kan blive vurderet som afskrift. Undgå "citatsalat", dvs. alt for mange citater. Undgå at diskutere tekstens synspunkter allerede i redegørelsen. Undgå også her at indflette dine egne synspunkter.

³ Skabelonen er inspireret af Silkeborg Gymnasiums skriveportal (kronikken)

<p>Karakteristik (af teksten)</p> <p>Placeres enten i et selvstændigt afsnit efter redegørelse, eller indgår i redegørelses-afnittet</p>	<p>I karakteristikkens slår du ned på, hvordan synspunkterne er formidlet. Fremhæv særlige træk ved tekstens argumentation, sprog og stil.</p> <p>Overvej at komme ind på f.eks tekstens appellformer, Toulmins argumentationsmodel, brug af eksempler, referencer, ordvalg, værdiladning, billedsprog, figurer (fx gentagelser, modsætninger), retoriske spørgsmål, stilleje, syntaks.</p> <p>Denne karakteristik kan afsluttes med en vurdering af tekstens argumentationsform, hvor du præciserer, hvad det betyder, at der argumenteres på en bestemt måde. Du skal altså vurdere tekstens evne til at overbevise læseren.</p> <p>Dermed har du et godt udgangspunkt for samt overgang til afsnit om diskussion.</p>	<p>"på en meget ironisk, provokerende,måde</p> <p>"argumentationen halter flere steder"</p> <p>"egentlig ganske løddig, eftersom..."</p> <p>"overbeviser sin læser ved at..."</p> <p>"At hun overvejende henvender sig til de mere veluddannede."</p> <p>"...og svarer jo faktisk selv på sine retoriske spørgsmål..."</p> <p>Påstand el postulat, belæg, hjemmel, rygdækning, styrke-mærker, udeladelser, gendrivelse, banalitet, generalisering, ordvalgsargumenter, mængdeargument, logos, pathos, ethos, ironi, humor, virkemidler</p>	<p>Husk at begrunde, hvorfor du slår ned på netop de træk ved teksten, som du gør.</p> <p>Husk at citere et par relevante og helt centrale steder fra teksten (men anfør ikke side- og linjetal (som i litterær artikel).</p> <p>Husk at formulere en overgang til diskussionen. Afsnittet om tekstens argumentationsform kan have denne funktion.</p>	<p>Undgå ophobninger af iagttagelser vedr. argumenter, sprog og stil. Slå kun ned på det relevante og centrale.</p>
<p>Diskussion (af emnet)</p>	<p>Diskussionen er den anden af opgavebesvarelsens centrale dele. En god diskussion vokser naturligt ud af indledningen, redegørelsen og karakteristik af tekstens argumentationsform og skal sagligt udfolde, hvad der kan menes om det pågældende emne/problemstilling/ synspunkter. Du må gerne præsentere flere mulige synsvinkler på emnet.</p> <p>Du bør også selv tage stilling og have en holdning til emnet, eller i hvert fald have en synsvinkel på emnet.</p> <p>I en kronik skal du informere, engagere og gerne overbevise din læser.</p> <p>Du må ikke forfalde til blot at erklære dig enig eller uenig, uden at begrunde eller nuancere.</p>	<p>"Problemstillingen angående [emne] er dog mere kompliceret, end [forfatter] antyder....." "Et argument, som ville have styrket..."</p> <p>".... for/imod synspunktet taler...."</p> <p>"På den ene side.....på den anden side" "Man kan omvendt også sige, at....." "Det kan til gengæld indvendes, at....."</p> <p>Når det er sagt, må man til gengæld også holde fast i, at....."</p> <p>"Man må antage, at [påstand], hvis ..."</p> <p>Argumentmærker: fordi, så, idet, nemlig, da, således, følgelig, eftersom, derfor, af den grund m.v.</p>	<p>Husk i begyndelsen af diskussionsafnittet sprogligt at lede op til diskussionen, så den ikke bare kommer dumpende.</p> <p>Du kan bruge formuleringer a la: ("emnet... har i nogen tid været genstand for debat....." / der er forskellige holdninger til (emnet).....")</p> <p>Husk, at diskussionens omdrejningspunkt og fokus er emnet (ikke den tekst, du har gjort rede for).</p> <p>Husk, at inddrage andre holdninger end din egen, men hav samtidig selv noget på hjerte, så du viser din evne til at argumentere.</p>	<p>Undgå klichéformuleringer såsom: "Det kan man både være enig og uenig i"</p> <p>Undgå at forfalde til kun at præsentere din egen mening- en "jeg synes"-diskussion. Det afgørende er ikke så meget, hvad du selv mener, men hvad din læser (ifølge dig) bør vide for at kunne tage stilling.</p> <p>Undgå at forfalde til blot at erklære dig enig el uenig i teksten, uden at begrunde el. nuancere.</p>
<p>Konklusion</p>	<p>Besvarelsen skal rundes af. Du kan starte med ganske kort at sammenfatte det allervigtigste fra fremstillingen. Dernæst følger den egentlige konklusion, som er et svar på problemstillingen i indledningen, og konklusionen må gerne indeholde en vurdering af, hvad der skal til for at løse problemet.</p> <p>Du kan evt. formulere et udspark til læseren til allersidst.</p>	<p>"Derfor må vi konkludere....."</p> <p>"Det, der står tilbage, er dog....."</p> <p>"Hvis man som jeg har det udgangspunkt, at A er vigtigere end B....."</p>	<p>Husk at overveje, om konklusionen hænger sammen med indledningen.</p>	<p>Undgå kliche-formuleringer såsom: "Det vil man nok aldrig nå til enighed om", ".... så det må fremtiden vise ..."</p>

Skrivefaser ved kronikken (proces)⁴

Førskrivningsfasen (at finde)

Læs tekstmaterialet grundigt igennem, og tag noter undervejs. Overvej:

- Hvordan forholder teksten/teksterne sig til emnet angivet i opgaveformuleringen?
- Hvilke synspunkter kommer til udtryk, og på hvilken måde fremføres de (argumentation, sproglig virkemidler)

Overvej emnet mere bredt:

- Hvilke andre relevante eksempler om emnet kan du komme i tanker?
- Hvilke andre synsvinkler på emnet kan man anlægge?
- Hvad er din egen holdning til diskussionen, og hvordan vil du overbevise læseren?
- Hvilke argumenter vil du bruge, og hvordan kan du inddrage teksterne, eksemplerne og din danskfaglige viden?

Skriveaktivitet: noter, stikord, korte sætninger, brainstorm, hurtigskrivning, reaktionsskrivning, mindmap

Dispositionsfasen (at fokusere og forme)

Tænk på den læser, du vil overbevise, og som ikke kender opgaveformuleringen eller teksterne. Formuler udkast til nogle pointer/kernesætninger, som du vil have med i din kronik. Overvej kronikkens struktur (den røde tråd) og indhold:

- Hvordan vil du afgrænse, fokusere og vinkle dit stof?
- Hvad vil du have med i din indledning, redegørelse, karakteristik (ikke altid påkrævet), diskussion og afslutning?
- Hvilke synspunkter, argumenter og eksempler vil du bruge hvor og hvordan?
- Hvordan vil du skabe sammenhæng mellem de enkelte afsnit?

Skriveaktivitet: disposition (planlægge og ordne rækkefølgen af det indsamlede stof)

⁴ Kilde: Kock & Tandrup: *Skriv i alle genrer*, Gyldendal (2006); Hauer & Munk: *Litterær artikel, kronik og essay*, System (2008); Heltberg: *Skriv løs – slet og ret*, DLF (2009)

Skrivefasen (at formulere)

Vær opmærksom på:

- at kronikken inddeles i logiske, sammenhængende afsnit, som fastholder fokus på emnet
- at introducere teksterne for læseren med forfatter, titel, årstal, genre og evt. medium (modtagerbevidsthed)
- at markere hvis holdning, der kommer til udtryk
- at bruge sproglige markører til at fremhæve pointer, argumenter og sammenhænge
- at skabe en god overgang til diskussionen, fx med en kort opsummering eller et spørgsmål
- at inddrage gode eksempler og relevante citater (uden at anføre side- og linjetal)
- at vise dit engagement, også i gengivelsen af andres holdning og synspunkter

Skriveaktivitet: formidlingsskrivning

Redigeringsfasen (at forbedre)

Læs kronikken grundigt igennem og overvej:

- Har du fokus på emnet?
- Er det klart, hvad du argumenterer for, og fungerer dine eksempler?
- Er afsnitsinddelingen klar, og er der sammenhæng mellem de enkelte afsnit og de enkelte sætninger?
- Introducerer du det relevante materiale og faglige begreber for læseren?
- Frigør du dig fra tekstmaterialet og dets synspunkter?
- Er der forbindelse mellem indledningen og konklusionen?
- Er indholdet sprogligt korrekt og varieret? Og tegnsætningen? (husk at bruge stave- og grammatikkontrol)
- Er der overensstemmelse mellem din kronik, opgaveformuleringen og genrekravene?

Skriveaktivitet: revision, gennemskrive